

[O. Mathiasen.]

ser, hvorunder det måske bliver nødvendigt, at man ikke viger tilbage for en meget radikal omvurdering af forholdene.

Jeg vil gerne spørge den højtærede landbrugsminister — idet jeg som nyt medlem beder undskyldte, at jeg ikke er helt klar over det — er det sådanne store fremtidsproblemer, som den siddende landbokommission arbejder med, eller er det mere de, om jeg så må sige, dagsaktuelle, snævre krav, man arbejder med?

Jeg skal slutte med at sige, at jeg går ud fra, at den højtærede landbrugsminister vil give mit parti en repræsentant i landbokommissionen, og dermed skal jeg tilsige mit partis absolut velvillige støtte ved behandlingen af det foreliggende lovforslag.

Bækgaard: Af det forhåndenværende materiale kan jeg se, at der ved behandlingen af den gældende lov om udlån til statshusmandsbrug i januar 1960 skete en del ændringer i forhold til den foregående lov. Bl. a. skete der en nedsættelse af de forskellige afdragstider fra helt op til 138 år ned til en ensartet afdragstid på 60 år; endvidere blev der gennemført forhøjelser af lånene i lighed med de forhøjelser, som det foreliggende lovforslag skitserer.

Jeg kan forstå, at der for et år siden var nogen betænkelighed hos de forskellige partier, bl. a. undlod jo det konservative folkeparti at stemme for lovforslaget, og jeg kan med det samme sige, at de uafhængige ikke kan stemme for det foreliggende lovforslag, således som det er udformet. Vi mener, at udviklingen i landbruget har ændret sig så meget i den sidste tid, at lovforslaget, hvis det gennemføres, let kan komme til at virke som en hæmsko over for en del af låntagerne og ikke — som tilsigtet — som en hjælpekilde. For med de lånestørrelser, der figurerer i forslaget, kan der kun, hvis der tænkes på nyoprettede brug, blive tale om brug af en beskeden størrelse.

Jeg kan fra behandlingen sidste år af dette emne se, at det ærede medlem hr. Axel Sørensen skitserede en brugsstørrelse på mindst 8 ha god jord. Mon det ærede medlem er klar over, at ifølge Landøkonomisk Driftsbureau har brug under 10 ha i sidste regnskabsår kun givet ejerne en

årsindtægt på 6 000-8 000 kr., når handelsværdien skal forrentes med 5 pct.? Det er noget af det samme, som det ærede medlem hr. Niels Ravn var inde på for lidt siden. Jeg vil gerne spørge, om det kan være det høje tings opgave at lade unge medborgere gå ind til så lille en årsfortjeneste under de nuværende prisforhold på trods af en stor arbejdsindsats. Man kan endda se eksempler på, at ejere af sådanne små brug simpelt hen har forladt dem og taget arbejde andetsteds, hvor de kan få højere løn.

I praksis har vi adskillige eksempler på denne lovs virkninger. Jeg kunne således ønske, at alle her i tinget ville aflægge et besøg f. eks. i Sdr. Viums udstykningskoloni og sætte sig ind i låntagernes forhold her. Mange ville sikkert deraf drage den slutning, at i stedet for de ca. 55 brug burde der kun være 30, måske færre. Staten kunne her have undgået at få en ret stor kapital bundet, dårligt forrentet og afdraget.

Angående dette sidste forhold har en kendt landbrugsskoleforstander, der virkelig forstår sig på de ting, vi her debatterer, sagt, at staten favoriserer sine låntagere gennem denne lov med omkring 50 000 kr. pr. låntager, et tal, som også det ærede medlem hr. H. C. Toft var i nærheden af under debatten i fjor. Det kan dog ikke være statens opgave at give nogle borgere fortrinsret for andre, men jeg kan forstå, at det synspunkt er ikke helt det samme som det, det ærede medlem hr. O. Mathiasen har.

Hvad angår tillægsjord, vil jeg tillade mig at give udtryk for mit syn på jordlovsudvalget og dets beføjelser. Den måde, hvorpå dette udvalg ifølge forkøbsretten kan gribe ind ved ejerskifter over for brug med en vis grundværdi, savner sidestykke i almindelig handelspraksis. Jeg behøver blot at nævne udvalgets overtagelse af en gård ved Uglev på Thyholm sidste efterår, men der er desværre flere tilsvarende sager. Som forholdene har udviklet sig for landbruget, med tekniske hjælpemidler i marker og i stalde, kan afgivelse af jord kun finde sted i ganske få, isolerede tilfælde.

Jeg må her gøre opmærksom på, at der kun findes ca. 4 000 brug på over 60 ha, hvorimod der er 39 000 under 5 ha og 54 000 mellem 5 og 10 ha. Det, der bør